

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod o Gabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod: 05/11/19

Aelod Cabinet: Cyngorydd Gareth Griffith

Swyddog cyswllt: Gareth Jones, Pennaeth Cynorthwyol, Adran Amgylchedd

Rhif Cyswllt: 34092

Pwnc: Fframwaith Datblygu Cenedlaethol: Ymgynghoriad

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Fod y Cabinet yn:

Cymeradwyo'r ymateb drafft i ymgynghoriad Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (Atodiad 1).

Rhoi'r hawl i'r Pennaeth Cynorthwyol mewn ymgynghoriad a'r Aelod Cabinet i ymgymryd ag unrhyw newidiadau sydd yn deillio o drafodaethau'r Cabinet gan gynnwys newidiadau golygyddol a gweinyddol.

Rhoi'r hawl i'r Pennaeth Cynorthwyol mewn ymgynghoriad a'r Aelod Cabinet i lunio blaen-lythyr i amlygu prif bwyntiau'r Cabinet a'i gyflwyno gyda'r ymateb yn Atodiad 1 i Lywodraeth Cymru erbyn 15 Tachwedd 2019.

RHESYMAU DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Mae Llywodraeth Cymru wedi paratoi Fframwaith Datblygu Cenedlaethol, mae'r ddogfen ar hyn o bryd yn destun ymgynghoriad cyhoeddus a mae angen cyflwyno ymateb erbyn 15 Tachwedd 2019.

CYFLWYNIAD AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

CEFNDIR

- 1.1 Mae'n ofynnol i Lywodraeth Cymru baratoi FfDC o dan Ddeddf Cynllunio (Cymru) 2015. Ar ôl iddo gael ei fabwysiadu, bydd y FfDC yn disodli Cynllun Gofodol Cymru, sydd i raddau helaeth yn cael ei ystyried yn ddogfen aneffeithiol. Yn allweddol, ac yn wahanol i Gynllun Gofodol Cymru, bydd gan y FfDC statws cynllun datblygu. Mae

hyn yn golygu bod rhaid i'r cynlluniau islaw iddo, sef Cynlluniau Datblygu Strategol a Chynlluniau Datblygu Lleol, fod yn gyson ag ef.

BETH YDI'R FFRAMWAITH DATBLYGU CENEDLAETHOL?

1.2 Mae'r FfDC yn gynllun datblygu 20 mlynedd ag ar ôl ei fabwysïadau unwaith fydd ar gyfer cyfnod 2020-2040. Mae'r ddogfen drafft yn gosod polisiau Llywodraeth Cymru ar ddatblygu a defnydd tir yn y cyd-destun gofodol.

1.3 Mae Llywodraeth Cymru yn disgrifio'r sut fydd FfDC yn mynd i'r afael a blaenoriaethau cenedlaethol drwy'r system gynllunio gan gynnwys:

- Cynnal a datblygu economi sy'n ffynnu
- Datgarboneiddio
- Datblygu ecosystemau gwydn
- Gwella iechyd a lles ein cymunedau

1.4 Mae'r FdDC wedi ei rhannu yn 5 adran.

1 Cyflwyniad - Mae'r adran yma yn esbonio diben y ddogfen, ei statws pan yn ddogfen derfynol, sut mae'r ddogfen yn cyd-fynd a pholisiau ehangach Llywodraeth Cymru

2 Cymru: Trosolwg - Heriau a Chyfleodd - Mae'n adran yma'n gosod allan y prif heriau a chyfleodd sy'n wynebu Cymru dros y 20 mlynedd nesaf. Gan gynnwys e.e. Newid Hinsawdd, Trafnidiaeth, Poblogaeth sy'n newid, Cymru lle mae'r Gymraeg yn fyw ag yn ffynnu, Tirwedd Fyw, Economi sy'n newid, Rhanbarthau Amrywiol.

3 Canlyniadau'r FfDC - Mae'r Llywodraeth yn gobeithio trwy'r FfDC i greu Cymru lle mae pobl yn byw...

- ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
- mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
- mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
- mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
- ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
- mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
- mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
- mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
- mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
- mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
- mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

- 1.5 Mae'r FfDC yn cynnig 11 'canlyniad'. Mae'r Canlyniadau yma yn uchelgeisiau cyffredinol sy'n seiliedig ar egwyddorion Cynllunio cenedlaethol a'r canlyniadau creu lleoedd cynaliadwy cenedlaethol a nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru.

4 Strategaeth a Dewisiadau Gofodol: Strategaeth Ofodol y FfDC - Mae'r rhan yma yn gosod allan strategaeth ofodol sy'n nodi'r math a lleoliad datblygiad ar draws Cymru. Mae'r strategaeth ofodol yn fframwaith arweiniol ar gyfer y lleoedd hynny bydd yn newid ar raddfa fawr a datblygiadau o bwys cenedlaethol. Yn rhanbarth gogledd Cymru mae'r strategaeth ofodol yn dangos bydd Wrecsam a Glannau'r Dyfrdwy yn ardaloedd twf cenedlaethol (ardaloedd cyfleodd waith a chynnydd tai newydd ar raddfa fawr yn digwydd yn bennaf) efo Bangor a Chaernarfon yn ardaloedd twf rhanbarthol. Yn ogystal mae'r rhan yma yn cyflwyno 11 Polisi, i ymwneud a Thwf Trefol Cynaliadwy, Cefnogi Cymunedau Gwledig, Cyflawni Tai Fforddiadwy, Fframwaith strategol ar gyfer gwella bioamrywiaeth, Coedwig Genedlaethol, Ynni Gwynt ac Ynni Solar mewn ardaloedd â blaenoriaeth (tu allan i'r ardaloedd yma). Mae Map yn dangos Strategaeth Ofodol y FfDC wedi ei gynnwys fel atodiad 2 i'r adroddiad yma.

5 Y Rhanbarthau - Mae'r rhan yma yn gosod allan polisiau ar gyfer y rhanbarthau. Mae'r Llywodraeth yn datgan bod yn bwysig caiff Cynlluniau Datblygu Strategol cael ei llunio ac mae Polisi 16 yn gosod amlinellu beth ddylai cael ei gynnwys mewn CDS. Mae'r Polisiau eraill yn rhan yma o'r ddogfen sydd i ymwneud a rhanbarth Gogledd Cymru (sy'n cynnwys Gwynedd, Môn, Conwy, Dinbych, Flint a Wrecsam, map wedi ei gynnwys o Rhanbarth y Gogledd fel atodiad 3 i'r adroddiad yma) yn cynnwys Polisi 18 - Aneidiadau Arfordirol yng Ngogledd Cymru, mae'r polisi yn cefnogi'r ardal yma ar gyfer y ffocws ar gyfer twf a reolir. Mae'r ardal yn cynnwys Caernarfon i Lannau'r Dyfrdwy. Mae hefyd polisiau ar Borthladd Caergybi (Polisi 20) a Pholisi 22 Gogledd-orllewin Cymru ac Ynni (Polisi 22).

- 1.6 Gallwch weld y dogfennau sy'n destun ymgynghoriad cyhoeddus yn https://llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-drafft?_ga=2.113803715.590618568.1568644139-374439836.1559051440

MATERION I'W HYSTYRIED A BRASLUN O YMATEB I'W GYFLWYNO I LYWODRAETH CYMRU

- 1.7 Mae'r ddogfen ymgynghorol yn cynnwys 15 o gwestiynau er mwyn rhoi strwythur i'r ymateb. Awgrymir ymateb o dan y cwestiynau unigol yn atodiad 1, efo rhai pwyntiau cyffredinol hefyd.
- 1.8 Crynodeb o'r sylwadau:

- Cefnogi'r egwyddor o sefydlu FfDC.
- Cwestiynau dros bwy fydd yn paratoi Cynlluniau Datblygu Strategol, ac a fydd adnoddau ychwanegol ar gael i Gyngorau i baratoi nhw?
- Pryderon am ddiffyg polisiâu i ymwneud ac ardaloedd gwledig Cymru, risg bydd y ffocws ar ddinasoedd a threfi mawrion a thyfu ardaloedd trefnol yn cynyddu'r gwahaniaethau gofodol sydd eisoes yn bodoli gyda rhannau o'r ddogfen yn rhoi'r argraff fod ardaloedd gwledig am fod yn wagleoedd ac eithrio amaeth ac ymwelwyr.
- Pryderon am sut mae'r iaith Gymraeg yn cael ei phortreadu yn y ddogfen, gyda chyfeiriadau ar yr iaith Gymraeg yn wan a pherygl i'r Gymraeg gael ei phortreadu fel rhywbeth hanesyddol i'w warchod yn hytrach na chyfrwng cyfathrebu y dylid ei arddel a'i ddatblygu
- Cwestiynau dros sail tystiolaeth sy'n cefnogi'r FfDC e.e. ffigyrau tai a thai fforddiadwy, ardaloedd blaenoriaeth Ynni adnewyddadwy,
- Mae'r ddogfen yn cyfeirio at arc arfordirol adeiledig o Gaernarfon i Lannau'r Dyfrdwy fel ffocws ar gyfer twf a reolir, gan adlewyrchu'r rôl isranbarthol bwysig y mae'r ardal hon yn ei chwarae wrth gefnogi'r brif ardal dwf a nodwyd, sef Wrecsam a Glannau Dyfrdwy. Dim cyfeiriad at gefnogi'r ardaloedd yn yr isranbarth
- Dim cyfeiriad at Barthau Menter sydd wedi ei dynodi gan Lywodraeth Cymru yn y ddogfen o gwbl.
- Dim cyfeiriad at gysylltiad rhwng ardaloedd gwledig a'r canolfannau twf rhanbarthol. Dim cyfeiriad at drefi sydd gyda rol bwysig oherwydd eu bod yn gwasanaethu ardaloedd gwledig fel, Porthmadog, Pwllheli, Blaenau Ffestiniog, Dolgellau.
- Dim yn glir o'r ddogfen os ydi'r Llywodraeth yn cefnogi Ynni Carbon Isel neu yn ffafrio ynni adnewyddadwy. Sut mae hyn yn effeithio cynlluniau ar gyfer Wylfa Newydd ar CDLI a chynlluniau ar gyfer yr Adweithyddion Modiwlwr Bach (niwclear)

CAMAU NESAF AC AMSERLEN

Mae angen gyrru ymateb terfynnol i Lywodraeth Cymru erbyn 15 Tachwedd 2019.

UNRHYW YMYNGHORIADAU A GYHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Mae'r Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y cyd wedi ymgynghori efo'r Adran Tai, Ymgynghoriaeth Gwynedd, Adran Economi a Chymuned a'r Ymgynghorydd Iaith. Mae'r ymateb drafft (atodiad 1) i'r cwestiynau yn seiliedig ar fewnbwn gan yr Adran Amgylchedd a'r mewnbwn a derbyniwyd gan yr Adrannau eraill. Nodir hefyd fod trafodaeth wedi bod yng nghyfarfod diweddar y Panel Polisi Cynllunio ar y cyd ac ystyriaeth i'r materion a godwyd.

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Mae'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol yn ffurfio rhan o'r fframwaith o gynlluniau datblygu dan Ddeddf Cynllunio (Cymru) 2015. O'r canlyniad mae'n ddogfen o arwyddocad uchel a thymor hir. Mae'n briodol fod y Cabinet yn penderfynu ar ymateb y Cyngor i'r ymgynghoriad

Y Pennaeth Cyllid:

Nodaf fod yr adroddiad, yn yr ail bwynt bwlet o'r 'sylwadau' o dan 1.8, yn gofyn os bydd adnoddau ychwanegol ar gael i awdurdodau lleol baratoi Cynlluniau Datblygu Strategol.

Atodiadau

- ATODIAD 1 Ymateb Drafft i ymgynghoriad Fframwaith Datblygu Cenedlaethol**
- ATODIAD 2 Map Strategaeth Ofodol**
- ATODIAD 3 Map Rhanbarth Y Gogledd**

Dogfenau Cefndir

Dogfenau Ymgynghori – Fframwaith Datblygu Cenedlaethol – Llywdoraeth Cymru Awst 2019

ATODIAD 1 - YMATEB DRAFFT I YMGYNHORIAD LLYWODAETH CYMRU – FFDC

1. Canlyniadau'r FfDC (pennod 3)

Mae'r FfDC wedi cynnig 11 o ganlyniadau fel uchelgais ar gyfer ble rydym am fod ymhen 20 mlynedd.

- Yn gyffredinol, i ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno bod yr 11 o ganlyniadau yn weledigaeth realistig ar gyfer y FfDC?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
			☒			

- I ba raddau rydych yn cytuno â'r 11 o ganlyniadau fel uchelgeisiau ar gyfer y FfDC?

Cytuno â phob un ohonynt	Cytuno â'r rhan fwyaf ohonynt	Cytuno â rhai ohonynt	Ddim yn cytuno â'r un ohonynt	Ddim yn gwybod	Dim barn
		☒			

- Os ydych yn anghytuno ag unrhyw rai o'r 11 o ganlyniadau, dywedwch wrthym pam:

Canlyniad 1 - A yw hyn yn eithrio ardaloedd gwledig? Mae'n bwysig bod ardaloedd gwledig wedi'u cysylltu'n dda yn ddigidol fel bod yr un cyfleoedd ar gyfer gweithio o adref a hunan-gyflogaeth ar gael yn yr un modd â dinasoedd, trefi a phentrefi mwy. Yn ogystal, mae'n bwysig bod gan ardaloedd gwledig yr un cynnig o ansawdd bywyd da ar gyfer eu trigolion. Gyda geiriad y canlyniad hwn, a chyda canlyniad 2 isod, teimlir bod hyn yn eithrio ardaloedd gwledig. A ddylai'r canlyniad cyntaf hwn fod yn un ar gyfer Cymru gyfan?

Canlyniad 2 - Fel yr amlinellwyd uchod, dylai ardaloedd gwledig fod wedi'u cysylltu'n dda yn ddigidol i'r un ansawdd â threfi a dinasoedd mawr ac ni ddylai trigolion Cymru gael eu cosbi am fyw mewn ardaloedd gwledig.

Canlyniad 4 - Dylid bod yn ofalus nad yw'r geiriad yn Canlyniad 4 yn caniatáu i rai awdurdodau edrych ar addysg yn unig fel modd o hyrwyddo a datblygu'r iaith. Mae angen i'r Gymraeg fod yn ystyriaeth allweddol drwy unrhyw gynlluniau sydd yn ymwneud a'r economi a gallai nifer o awdurdodau ddefnyddio'r geiriad "os mai'r Gymraeg yw iaith bob dydd y gymuned" fel ffordd allan o ymrwymadau gan ei fod yn ddatganiad anodd iawn ei ddiffinio a'i fesur.

Hefyd sut mae, "os mai'r Gymraeg yw iaith bob dydd y gymuned" yn cael ei

ddiffinio ....” Beth yw'r gymuned? Faint o boblogaeth sydd yn gorfod siarad y Gymraeg iddo fod yn 'iaith pob dydd'? Pam mae dim ond mewn cymunedau ble fo'r Gymraeg yn 'iaith bob dydd y gymuned' y bydd gwaith datblygu angen ei reoli er mwyn sicrhau fod swyddi a chartrefi ar gael fel gall yr iaith fod yn ganolog i hunaniaeth y cymunedau hynny? Os yw'r nod o gyflawni miliwn o siaradwyr Cymraeg yn mynd i gael ei gyflawni fe fydd angen hybu'r Gymraeg tu hwnt i'r cadarnleoedd.

Beth am welededd y Gymraeg? Arwyddion ayyb? Credir y dylai ai hyn gael ei hybu yn genedlaethol.

Rhaid i'r Gymraeg fod yn gyfrifoldeb pawb, ac nid yr awdurdodau addysg yn unig, ar draws Cymru gyfan.

Dylid hefyd amlygu'r cyswllt ieithyddol yn y canlyniadau eraill sydd yn ymwneud efo cyfleoedd gwaith a gwasanaethau cymunedol (Canlyniad 2), cyfleoedd economaidd mewn dinasoedd a threfi (Canlyniad 5) a datblygu economaidd, buddsoddi ac arloesi (Canlyniad 6) er enghraifft.

Dylai'r iaith fod yn treiddio drwy bob un o'r amcanion a chanlyniadau.

Canlyniad 6 – Dylai'r y canlyniad yma gyferio at leihau gwahaniaeth - o fewn cymdeithas a rhwng lefydd.

2. Strategaeth Ofodol (pennod 4.1- 4.2, polisiau 1 - 4)

Mae **strategaeth ofodol** y FfDC yn fframwaith arweiniol ar gyfer y lleoedd hynny y bydd newid ar raddfa fawr a datblygiadau o bwys cenedlaethol wedi'u canolbwyntio arnynt dros yr 20 mlynedd nesaf.

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r strategaeth ofodol a'r egwyddorion allweddol ar gyfer datblygu mewn...

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
Ardaloedd trefol (Polisiau 1, 2 a 3)				x			
Ardaloedd gwledig (Polisi 4)				x			

- Os oes gennych unrhyw sylwadau ar y strategaeth ofodol neu'r egwyddorion allweddol ar gyfer datblygu mewn ardaloedd trefol a gwledig, dywedwch wrthym:

Pwyntiau Cyffredinol ar y strategaeth Ofodol

- Risg sylweddol y bydd y Cynllun yn cael ei weld yn un ar gyfer dinasoess / trefi yn unig, oherwydd y ffocws ar ddinasoedd a trefi mawrion a thyfu ardaloedd trefol yn cynyddu'r gwahaniaethau gofodol sydd eisoes yn bodoli ac fod ardaloedd hyn parhau yn dlawd ac yn colli eu poblogaeth ifanc.
- Elfennau i'r perwyl cywir, ond yn rhoi'r argraff fod ardaloedd gwledig am fod yn wagleoedd ac eithrio amaeth ac ymwelwyr.
- Naws y cyfeiriadau at gwledig yn awgrymu eu bod yn lled agos at ganolfannau mwy – mae diffyg gwerthfawrogiad o pha mor bell yw rhai ardaloedd. Mae angen gwerthfawrogiad o ymledd fel her sylweddol i llawer o gymunedau
- Mae'r rhestr o weithgareddau economaidd dylid eu blaenoriaethu yn ardaloedd gwledig yn rhy gul..... mae angen ystod o weithgaredd economaidd a detholiad o swyddi (a swyddi sy'n talu'n dda) yng nghefn gwlad – dylid cyfeirio at annog gweithgaredd economaidd gwerth uwch sydd ddim mor ddibynnol ar leoliad (e.e. digidol)
- Para 4 ar tud. 29 angen cyfeirio at Gorllewin Cymru yn ogystal a'r Canolbarth

Tudalen 24 - mae'r testun yn mynd o ddisgrifio'r ardaloedd gwledig i gyfeirio at drefi a phentrefi llai ac yna at ganolfannau rhanbarthol pwysig. Byddai'n llifo'n well petai'n mynd o ardaloedd trefol i ganolfannau rhanbarthol ac yna'n cyfeirio at drefi a phentrefi llai.

Map - tudalen 25

Mae cysylltiadau rhwng De Gwynedd ac Aberystwyth a De Gwynedd a Wrecsam a dylid nodi'r rhain ar y Map Strategaeth Ofodol. Ddylid nodi Parthau Menter Llywodraeth Cymru ar yr ardaloedd Map Strategaeth Ofodol ar gyfer datblygiad/twf economaidd. Mae yna hefyd gysylltiadau rhwng Dwyfor ac ardal Twf Rhanbarthol Bangor, ac fe ddylid adnabod y cysylltiadau hyn.

P2 – dylai'r iaith fod yn ystyriaeth ac yn ffactor bwysig wrth ystyried lleoliad gwasanaethau a chyfleusterau. Mae goblygiadau ieithyddol i unrhyw benderfyniad i ganoli gwasanaethau a chyfleusterau mewn ardaloedd trefol a gallai hyn gael effaith positif ar ddefnydd unigolion o wasanaethau cyfrwng Cymraeg. Dylid amlygu hyn.

P3 Croesawir hyrwyddo defnyddio tir mewn perchnogaeth gyhoeddus. Ar hyn o bryd, mae adolygiad o'r tir ym mherchnogaeth cyhoeddus yn cael ei wneud fel rhan o'r gwaith o gasglu tystiolaeth wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol, felly nid yw hyn yn bolisi newydd yma.

Mae angen amlygu bod y Gymraeg yn ffactor ac ystyriaeth berthnasol mewn trefi a dinasoedd hefyd, ac nid yn perthyn i ardaloedd gwledig yn unig.

P4 - Ystyrir y gallai Polisi 4 fod yn fwy uchelgeisiol, a pheidio â dibynnu ar y gweithgareddau economaidd mwyaf 'traddodiadol' sy'n ymwneud â'r ardaloedd gwledig yn unig. Dylid cyfeirio at y gweithgareddau economaidd eraill sy'n amlwg ac yn tyfu yn yr ardal wledig, megis gwyddoniaeth a thechnoleg. Ar y cyfan, ystyrir nad yw ardaloedd gwledig a mwyaf ymylol Cymru'n derbyn digon o gynrychiolaeth yn y FfDC. Mae'r ardaloedd hyn yn bwysig iawn yn is-ranbarthol, fel ardaloedd lle y mae pobl yn byw ac yn gweithio ynddynt. Mae'n hanfodol bwysig bod yr ardaloedd hyn yn darparu cyfleoedd i gael mynediad at dai, cyflogaeth o ansawdd uchel (talun dda), mynediad i wasanaethau, trafnidiaeth ac isadeiledd ddigidol a dylid amlinellu yn y FfDC sut fydd hyn yn cael ei gyflawni.

Dylid cyfeirio at y Parthau Menter sydd wedi'u dynodi gan Lywodraeth Cymru yn yr ardaloedd gwledig a'r amcanion ar gyfer y rhain. Nid oes llawer o sôn am y Parthau Menter unrhyw le yn y FfDC. Croesawir bod y FfDC yn adnabod y gall un ardal wledig fod yn bur wahanol i un arall, yn ddibynnol ar ba mor agos yr ydynt at y canolfannau trefol mawr. Felly, mae'n bwysig bod y diffiniad o'r hyn sy'n wledig er dibenion Rheoli Datblygiad yn cael ei nodi yn y Cynlluniau Datblygu Lleol ac nid yn y Cynlluniau Datblygu Strategol, yn sgil y gwahaniaeth mewn lleoliadau gwledig ar draws yr ardaloedd rhanbarthol hyn.

3. Tai Fforddiadwy (polisi 5)

Mae'r FfDC yn nodi'r dull gweithredu ar gyfer darparu tai fforddiadwy, gan annog cynghorau, landlordiaid cymdeithasol a busnesau adeiladu bach a chanolig i adeiladu mwy o gartrefi.

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r dull o gynyddu nifer y tai fforddiadwy?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
			☒			

- Os ydych yn anghytuno, ym mha ffyrdd eraill y gall y FfDC fynd ati i gyflenwi tai fforddiadwy?

Mae darparu tai fforddiadwy yn amcan i'r mwyafrif, os nad i bob Cynllun Datblygu Lleol yng Nghymru yn unol â Chanllaw Cenedlaethol. Er nad ydym yn anghytuno â Pholisi 5 ar gyflenwi tai fforddiadwy, nid oes gan rai awdurdodau unrhyw dir sy'n addas ar gyfer tai yn eu perchnogaeth erbyn hyn. Felly, ni fydd modd ei ddefnyddio i gyflwyno tai fforddiadwy. Mewn oes lle mae cyllid cyhoeddus yn isel a chyllidebau'n cael eu torri, efallai bydd Awdurdodau Lleol sydd â thir yn eu meddiant yn chwilio i gael y gwerth gorau am eu tiroedd ar y safleoedd hyn. Wrth ystyried gwaith adeiladu ar raddfa fechan a chanolig a mentrau adeiladu, byddant yn canolbwyntio ar hyfywdra prosiectau. Mae hyfywdra yn ystyriaeth bwysig wrth ystyried cyflenwi tai fforddiadwy ac fe allai hyn fod â goblygiadau ar gyfer awdurdodau lleol wrth geisio adnabod safleoedd ar gyfer datblygiadau sy'n cael eu harwain gan dai fforddiadwy, yn ogystal a busnesau adeiladau yn dod a datblygiadau ymlaen. Ni ddylid cosbi'r Awdurdodau Lleol hynny nad oes ganddynt dir yn eu portffolios i gyflenwi tai fforddiadwy a dylid parhau i ddyrannu cyllid i gyflwyno tai fforddiadwy yn eu hardaloedd drwy ddulliau eraill, megis mewn partneriaeth â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig.

Beth mae hyn yn ei olygu? - *'Er mwyn mynd i'r afael â hyn byddwn yn cefnogi **dull gweithredu mwy cytbwys** gyda awdurdodau lleol, landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a busnesau adeiladu Bach a Chanolig yn cael eu hannog i adeiladu mwy o gartrefi'*?

Tudalen 30 Cyflenwi Cartrefi Fforddiadwy - Cyfeiriad at yr angen ar gyfartaledd o 47% o dai ychwanegol i fod yn dai fforddiadwy ar gyfer y cyfnod pum mlynedd o 2018/19 i 2022/23. Fodd bynnag, nid yw'n ystyried effaith hyfywdra ar safleoedd marchnad ac ar gyfartaledd mae'n annhebygol y bydd lefel o 47% o ddarpariaeth fforddiadwy yn cael ei gyflenwi yn y mwyafrif o safleoedd mewn lleoliadau gwledig ledled Cymru.

4. Parthau Gweithredu Ffonau Symudol (polisi 6)

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno y bydd nodi parthau gweithredu ffonau symudol yn effeithiol o ran gwella signal ffonau symudol?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
			☒			

- Os ydych yn anghytuno, ym mha ffyrdd eraill y gall y FfDC wella signal ffonau symudol yn yr ardaloedd sydd â mynediad cyfyngedig ar hyn o bryd?

Cefnogir y polisi hwn. Mae sicrhau bod yr holl rannau o Gymru, gan gynnwys ardaloedd gwledig yn cael eu cefnogi gan y seilwaith teleathrebu, yn cael ei groesawu. Pa bryd fydd y Parthau Gweithredu ar Ffonau Symudol yn cael eu hadnabod gan Lywodraeth Cymru?

Fodd bynnag mae angen ymestyn Polisi 6 y tu hwnt i ffonau symudol – angen cyfeirio at bandeang a isadeiledd rhyngwyd y pethe hefyd, Mobile Action Zones am fod yn ymyrraeth tymor yr / canol; felly a ddylai'r polisi fod yn fwy hir dymor

5. Cerbydau Allyriadau Isel (polisi 7)

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno y bydd polisi 7 yn galluogi ac annog cyflwyno seilwaith gwefru ar gyfer cerbydau allyriadau isel iawn?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
	☒					

- Os ydych yn anghytuno, ym mha ffyrdd eraill y gall y FfDC alluogi ac annog cyflwyno seilwaith gwefru ar gyfer cerbydau allyriadau isel iawn?

Cefnogi amcanion y polisi hwn.

6. Seilwaith Gwyrdd (polisiâu 8 a 9)

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r dull o gynnal a gwella bioamrywiaeth a rhwydweithiau ecolegol?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
---------------	--------	---------------------------------	-----------	------------------	----------------	----------

P8 - Mae cyfoethogi bioamrywiaeth a gwynwch ecosystemau yn cael ei groesawu. Fodd bynnag, pwy yw'r partneriaid allweddol fydd yn nodi'r ardaloedd y gellid eu diogelu fel rhwydweithiau ecolegol? A fydd y rhain yn cael eu hadnabod mewn partneriaeth â'r Awdurdodau Lleol? A fydd yr ardaloedd hyn yn destun ymgynghoriad cyhoeddus cyn cael eu cwblhau'n derfynol a pha oblygiadau adnoddau fyddai i Awdurdodau Lleol weinyddu / rheoli'r rhwydweithiau hyn? Fel ag y saif ar hyn o bryd, mae'r polisi hwn yn hynod benagored a chan nad yw'r ardaloedd wedi'u hadnabod hyd yma, mae'n anodd gwneud sylw llawn ar hyn. A oes angen cyfeirio at y Clefyd Coed Ynn (a materion eraill o pwysigrwydd cenedlaethol) yn y FfDC gan bod hwn yn fater cenedlaethol fydd â goblygiadau ar gyfer Cymru gyfan.

P9 - Yn yr un modd â Pholisi 8 uchod, o ystyried y diffyg manylion am yr ardaloedd dan sylw, mae'n anodd darparu sylwadau manwl ar y polisi hwn. A fydd safleoedd cyflenwi yn cael eu hadnabod mewn ymgynghoriad ag awdurdodau lleol a phartneriaid allweddol perthnasol eraill? Pa bryd fyddant hwy yn cael eu hadnabod ac a fyddant yn destun ymgynghoriad cyhoeddus cyn cael eu cwblhau'n derfynol?

			x			
--	--	--	---	--	--	--

7. Ynni Adnewyddadwy a Rhwydweithiau Gwres Rhanbarthol (polisiau 10-15)

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â pholisiau'r FfDC i leihau allyriadau carbon yng Nghymru drwy ddefnyddio...

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
Datblygiadau gwynt a solar mawr					x		
Rhwydweithiau gwres			x				

- Os ydych yn anghytuno â dulliau'r FfDC o ymdrin â seilwaith gwyrdd, ynni adnewyddadwy neu rwydweithiau gwres rhanbarthol, pa ddulliau gweithredu amgen y dylem eu hystyried er mwyn helpu Cymru i wella ei bioamrwiaeth a newid i economi carbon isel?

Pwyntiau Cyffredinol

O safbwynt ieithyddol mae nifer fawr o gynlluniau ynni adnewyddadwy, ac yn enwedig felly rhai hydro yn cael eu rhedeg yn gymunedol, ac felly yn cyfrannu yn uniongyrchol at greu cymunedau ffyniannus ac at les y gymuned – ac yn aml iawn y Gymraeg.

Nid oes cyfeiriad yn yr adran hon at fuddiannau ieithyddol, ac nid yw'r tabl ar dudalen 70 yn dangos bod unrhyw berthynas yn cael ei gweld rhwng polisi ynni a'r Gymraeg.

Dylid ystyried cael polisi cenedlaethol ar gyfer ynni niwclear yn ogystal a ynni adnewyddadwy.

Tudalen 36 Ynni Adnewyddadwy (mewn perchnogaeth leol) - Gwneir cyfeiriad at ddefnyddio un gigawat o ynni adnewyddadwy i'w gynhyrchu o ynni adnewyddadwy mewn perchnogaeth leol ac i brosiectau ynni adnewyddadwy gael o leiaf elfen o berchnogaeth leol erbyn 2020.

Er y croesawir perchnogaeth leol, teimlir y dylid cynnwys eglurhad pellach yn y FfDC ar ben yr hyn sy'n cael ei ddiffinio fel perchnogaeth leol o gynllun, er mwyn sicrhau ei fod yn cydymffurfio â'r targed hwn neu gyswllt at ddogfen benodol os yw hyn ar gael rywle arall.

Tudalen 36 Ynni Adnewyddadwy (seilwaith grid) - Gwneir cyfeiriad at yr ardaloedd â blaenoriaeth sy'n darparu mas critigol o ddatblygiadau adnewyddadwy newydd i lunio'r achos ar gyfer seilwaith grid newydd neu sydd wedi'i atgyfnerthu.

Mae'n aneglur p'un a yw'r FfDC wedi cynnal dadansoddiad o'r capasiti cyfredol sy'n gwasanaethu'r ardaloedd â blaenoriaeth a nodwyd. Gallai hyn effeithio ar lefel y seilwaith ychwanegol sydd ei angen ac fe allai'r seilwaith ychwanegol hwn effeithio ar ddynodiadau amgylcheddol o werth uchel y tu allan i'r ardal â blaenoriaeth, e.e. cysylltiadau grid newydd yn Ynys Môn.

Tudalen 38 - Nodi y bydd canllawiau pellach yn cael eu cynhyrchu i gynorthwyo yn y broses ddatblygu. Mae'r sgôp, yr amserlen a phwy fydd yn cynhyrchu'r canllaw hwn yn aneglur.

P 10 - Ni wneir cyfeiriad penodol yn y polisi at elfen o berchnogaeth leol gyda

chynigion o'r fath. Er eu bod yn nodi bod yn rhaid i geisiadau arddangos sut y gwnaed y mwyaf o'r buddion lleol, cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, teimlir nad yw'n cael ei nodi'n ddigon clir bod perchnogaeth leol yn cael ei geisio gyda chynigion o'r fath. Mae angen i hyn fod yn fwy clir er mwyn adlewyrchu'r datganiad perchnogaeth leol ar dudalen 36 (gweler y sylwadau uchod).

Yn sgil graddfa bosib melinau gwynt, dylai'r polisiâu hefyd gynnwys cyfeiriad at briodoldeb y rhwydwaith priffyrdd i ymdopi â'r datblygiad arfaethedig ac nid i gyfeirio'n unig ar fynediad addas i'r safle.

Mae Polisi 10 hefyd yn nodi y derbynnir newidiadau i'r dirwedd yn yr ardaloedd hyn; ymddengys bod hyn yn gwrthddweud tudalen 48 sy'n amlinellu bod gan y Gogledd Orllewin ardal o dirwedd o ansawdd uchel, felly sut mae'r FfDC wedi casglu bod newidiadau i'r dirwedd yn dderbyniol yma ar raddfa o'r fath? Yn ogystal, mae Polisi 10 yn amlinellu bod yn rhaid i geisiadau Cynllunio arddangos sut mae'r 'effeithiau andwyol canlynol wedi'u lleihau cymaint a phosibl', gan gynnwys 'effeithiau ar y dirwedd ac effeithiau gweledol, effeithiau cronol a lleoliad Parciau Cenedlaethol ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol'. Mae ardal o harddwch naturiol eithriadol yn amgylchynu Ynys Môn, a oes asesiad wedi'i gynnal o effeithiau'r datblygiadau sy'n cael eu cynnig drwy'r FfDC o ran sut allant effeithio ar yr AHNE hwn?

Tudalen 42 Ardaloedd Blaenoriaeth Ynni Cymru

Fel rhan o'r prosiect Wylfa Newydd, bu i'r Grid Cenedlaethol wneud gwaith i adnabod llwybr a ffafrir am gysylltiad grid llinellau uwchben. Y llwybr yr oeddynt yn ei ffafrio oedd y llwybr oren a oedd yn pasio drwy ran fawr o'r ardal Ynni Solar a Gwynt â blaenoriaeth sydd wedi'i hadnabod yn Ynys Môn. Bu i'r Grid Cenedlaethol dynnu ei gais yn ôl wedi i Horizon oedi prosiect Wylfa Newydd, er y bydd y penderfyniad mewn perthynas â'r Gorchymyn Caniatâd Datblygu yn cael ei gyhoeddi ym mis Hydref. Gallai hyn arwain at y safle yn cael caniatâd am ddatblygiadau yn y dyfodol agos. A oes unrhyw ystyriaeth wedi'i rhoi i'r ardal â blaenoriaeth arfaethedig ar Ynys Môn gan sterileiddio'r llwybr â ffafrwyd a nodwyd yn flaenrol ar gyfer y cysylltiad grid i brosiect Wylfa Newydd?

Mae'r dystiolaeth ategol sy'n amlinellu'r gwaith Cam 1 a Cham 2 i adnabod yr Ardaloedd â Blaenoriaeth yn nodi bod hwn yn adolygiad desg lefel uchel. Mae Polisiâu'r Cynllun Datblygu yn y CDLI (neu CDLI ar y Cyd) a fabwysiadwyd yn ddiweddar yn darparu'r cyfiawnhad dros faint melinau gwynt / ffermydd solar y gellid ymdopi â hwy gan ystyried Sensitifrwydd y Dirwedd a'r Astudiaeth Capasiti. Deallir bod CNC yn gwneud gwaith i gynhyrchu Canllawiau Cenedlaethol mewn perthynas â'r mater hwn.

Mae'r gwaith a wnaed gan ARUP wedi nodi ardaloedd eang a ystyrir eu bod yn cynnig y cyfleoedd mwyaf ac y bydd materion ehangach ar lefel safle penodol angen eu hystyried yng nghyd-destun cynllunio mwy manwl wrth i safleoedd ddod ymlaen. Fodd bynnag, teimlir nad yw geiriad cyfredol y polisi yn adlewyrchu bod y

rhain yn ardaloedd gyda'r cyfleoedd mwyaf gyda materion penodol i safle i gael eu bodloni er mwyn i gynigion gael eu cefnogi.

Ymddengys bod un o'r Ardaloedd Tirwedd Arbennig a nodwyd yng Nghynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd yn syrthio o fewn Ardal â Blaenoriaeth Ynys Môn. Mae ardaloedd o'r fath yn cael eu cefnogi gan Ddatganiad o Werth ac Arwyddocâd sy'n nodi'n glir sut mae pob ardal yn bodloni'r meini prawf ar gyfer dynodi, ac yn cynnwys cyfres o 'nodweddion arbennig' sy'n sail i'r dynodiad. Bydd unrhyw gynigion datblygu yn yr ATA angen ystyried y nodweddion arbennig hyn. Teimlir y dylid adlewyrchu hyn yn y FfDC hefyd. O ystyried y dystiolaeth gadarn a cefnogi'r y mae CDLI Gwynedd ac Ynys Môn a fabwysiadwyd yn ddiweddar - mae'n anodd gweld sut y gellir cyfiawnhau'r dynodiadau arfaethedig yn yr FfDC, yr ymddengys eu bod yn tanseilio'r CDLI, a pha dystiolaeth sydd i gefnogi hyn.

Mae angen rhoi ystyriaeth i effaith y datblygiad ar osodiad y Parc Cenedlaethol a'r AHNE. Mae rhan o Ardal Blaenoriaeth 1 yn agos iawn at yr AHNE yng Ngogledd Môn.

P12 - Croesawu'r frawddeg sy'n amlinellu bod yn rhaid i gynigion ger ffiniau'r AHNE ddangos na fydd y datblygiad yn tanseilio'r amcanion sy'n sail i ddibenion y dynodiad, sut mae hyn yn cyd-fynd â Pholisi 10?

P13 - Os yw'r meini prawf ym Mholisi 11 am gael eu dilyn, a oes angen polisi ar wahân? Pa bryd fydd atlas ynni yn cael ei gynhyrchu a phwy fydd yn ei baratoi? A fydd yn destun ymgynghoriad cyhoeddus cyn cael ei gwblhau'n derfynol?

8. Y Rhanbarthau (polisi 16)

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r egwyddor o ddatblygu Cynlluniau Datblygu Strategol wedi'u llunio ar lefel ranbarthol?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
			☒			

- 4.4 Mae'r FfDC yn nodi tri rhanbarth cyffredinol yng Nghymru, pob un â'i gyfleoedd a'i heriau unigryw ei hun. Y rhanbarthau hyn yw Gogledd Cymru, Canolbarth a De-orllewin Cymru a De-ddwyrain Cymru.

9. Gogledd Cymru (polisiau 17-22)

4.5 Rydym wedi nodi Wrecsam a Glannau Dyfrdwy fel y prif ffocws ar gyfer datblygu yng Ngogledd Cymru. Caiff llain las newydd ei chreu er mwyn rheoli'r ffurf ar dwf. Nodir bod gan nifer o drefi arfordirol rolau rhanbarthol allweddol i'w chwarae, tra rydym yn cefnogi twf a gwaith datblygu ym Mhorthladd Caergybi. Byddwn yn helpu i wella seilwaith trafnidiaeth yn y rhanbarth, gan gynnwys Metro Gogledd Cymru, ac yn helpu i wella cysylltedd â Lloegr. Cydnabyddir y gallai Gogledd-orllewin Cymru gyflenwi ynni carbon isel ar raddfa strategol.

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r polisiau a'r dull gweithredu arfaethedig ar gyfer rhanbarth y Gogledd?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
				☒		

10. Canolbarth a De-orllewin Cymru (polisiau 23-26)

4.6 Bae Abertawe a Llanelli yw'r brif ardal drefol yn y rhanbarth a'r lleoliad a ffefrir gennym ar gyfer twf. Rydym hefyd yn nodi bod nifer o drefi gwledig a threfi marchnad, a phedair Tref Hafan yn Sir Benfro, o bwys rhanbarthol. Mae Dyfrffordd y Ddau Gleddau o bwys cenedlaethol ac rydym o blaid ei datblygu. Rydym yn cefnogi cynigion ar gyfer Metro Bae Abertawe.

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r polisiau a'r dull gweithredu arfaethedig ar gyfer Rhanbarth y Canolbarth a'r De-orllewin.

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
		☒				

11. De-ddwyrain Cymru (polisiau 27-33)

4.7 Yn Ne-ddwyrain Cymru rydym yn bwriadu cynyddu rôl Caerdydd fel y brifddinas a sicrhau mwy o dwf cynaliadwy yng Nghasnewydd a'r Cymoedd. Bydd llain las o amgylch Casnewydd a rhannau dwyreiniol y rhanbarth yn cefnogi'r strategaeth ofodol ac yn canolbwyntio gwaith datblygu ar ddinasoedd a threfi sy'n bodoli eisoes. Bydd Datblygu sy'n Canolbwyntio ar Drafnidiaeth, sy'n defnyddio lleoliadau sydd â gorsafoedd rheilffordd prif linell

a gorsafoedd Metro, yn llywio'r ymagwedd tuag at ddatblygu ledled y rhanbarth. Mae cefnogaeth o blaid tyfu a datblygu Maes Awyr Caerdydd.

- I ba raddau rydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r polisiâu a'r dull gweithredu arfaethedig ar gyfer rhanbarth y De-ddwyrain?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod	Dim barn
		x				

- 4.8 Os oes gennych unrhyw sylwadau ar ddull gweithredu neu bolisiau'r FfDC ar gyfer y tri rhanbarth, dywedwch wrthym. Os oes gennych unrhyw ddewisiadau amgen, esboniwch nhw a dywedwch wrthym pam y byddent yn well, yn eich barn chi.

Rhanbarth y Gogledd Pwyntiau Cyfferdinol:

Y Rhanbarthau

Gan y gellir ystyried ardaloedd eang o ranbarth Gogledd Cymru (a Chymru gyfan) fel ardaloedd gwledig, byddai'n briodol cael polisi sy'n ymwneud ag ardaloedd gwledig, gan amlinellu sut ellir cefnogi'r ardaloedd hyn i sicrhau eu bod yn ffynnu ac y gallant ddarparu ar gyfer anghenion yr ardaloedd hynny mewn perrthyhas a Tai, Cyflogaeth, mynediad at wasanaethau, trafndiaeth gynaliadwy a seilwaith ddigidol

Tudalen 48 - Ffeithiau sydd wedi ei gynnwys ar y diagram yn ddefnyddiol ond mae angen cael rhyw fath o gyd-destun i'r ffigyrau hyn, er enghraifft beth ydi arwyddocâd y ffaith fod yna 200,000 o siaradwyr Cymraeg yn yr ardal? Nodir ar y map fod y Gorllewin yn ardal o ansawdd dirweddol ac amgylcheddol uchel, tybir fod ardal y rhanbarth cyfan yn cynnwys ardaloedd o ansawdd dirweddol uchel, gan gynnwys ANHE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy. Natur gwledig yn fwy nac 'hinterland' – disgrifiad yn y Gymraeg yn well, hinterland eto'n awgrymu eu bod ar gyrion ardaloedd trefol.

Dim cyfeiriad at Parth Menter Ynys Môn na Parth Menter Eryri sydd yn dynodiadau Llywodraeth Cymru a sut mae amcanion y Llywodraeth am y Parthau Menter yn mynd i gael ei cyflawni. Yn hynny mae'n bwysig sicrhau bod yn cyfeiraid pendol at Canolfan Awyrfod Eryri (Maes Awyr Llanbedr) fel ased Ceneldaethol. Nid oes unrhyw gyfeiriad i sut ellid cefnogi gweddill y Gogledd i elwa o twf Wrecsam a Glannau'r Dyfrdwy (mae'r mwyafrif o'r sylw i dros y ffin...)

Dylid blaenoriaethu sicrhau fod yr ardaloedd mwyaf ymylol yn derbyn tegwch e.e. yn y darpariaeth o isadeiledd digidol, mynediad i swyddi, tai ayyb

Tudalen 50 - Beth mae'r symbol sgwâr ar Gaergybi yn ei gynrychioli? Ddim wedi cael ei gynnwys ar yr allwedd – porthladd? Mae maes Awyr Ynys Mon yn cael ei ddangos

ar y map ond does dim cyfeiriad yn y testun o gwbl. Gan ei fod yn linc pwysig rhwng y gogledd ar de mae hyn angen ei adlewyrchu yn y ddogfen.

Pam fod Caergybi ddim yn y 'Ganolfan Twf Rhanbarthol'? Cysylltiadau Caergybi drwy lon, trê, porthladd ac awyr (o fewn pellter gymharol agos) yn golygu fod yna gyfleoedd i Gaergybi fod yn 'Ganolfan twf Rhanbarthol'. Aneddeleoedd cyffelyb mewn rhannau eraill o Gymru, megis Aberdaugleddau a Penfro yn cael ei hadnabod fel Canolfan Twf Rhanbarthol. Ystyried bod Caergybi yn haeddiannol o'r un statws.

Para 6 ar tud 52 yn cyfeirio yn benodol at gynllun yr 'Advance Manufacturing Research Centre', dydi o ddim yn glir pam fod cyfeiriad at hwn ond ddim i gynlluniau eraill sydd yr un mor arwyddocaol

P16 – Mae peth pryder y gallai rhai ardaloedd mwy gwledig, nad oes ganddynt dwf cenedlaethol, gael eu anghofio mewn Cynlluniau Datblygu Strategol. Wrth ddatblygu Cynlluniau Datblygu Strategol, a fydd cyllid pellach ar gael i Awdurdodau Lleol? Beth fydd yn digwydd mewn rhanbarthau lle nad oes gan rai Awdurdodau Lleol Gynllun Datblygu Lleol wedi'i fabwysiadu ar hyn o bryd, neu mewn ardaloedd lle mae'r amserlen ar gyfer adolygu'r cynllun yn gwbl allan ohoni? Cydnabyddir bod y FfDC yn nodi bod Cynlluniau Datblygu Strategol yn cael eu siapio gan Gynlluniau Datblygu Economaidd rhanbarthol Llywodraeth Cymru a'r bargeinion Dinas a Thwf, a yw'r FfDC wedi cael ei hysbysu ganddynt? Mae'r ddogfen yn datgan bod LIC angen i Gynlluniau Datblygu Strategol ddod ymlaen ym mhob un o'r tri rhanbarth i gyflawni gofynion y polisi hwn. Fodd bynnag, noda'r trydydd paragraff dan y Polisi y dylai ACLI bennu ôl-troed daearyddol y Cynlluniau Datblygu Strategol. Dywed y paragraff olaf ar dudalen 10 y dylai'r Cynllun Datblygu Strategol ymdrin â graddfeydd rhanbarthol neu is-ranbarthol. Yn ogystal, mae'r rhagair gan Julie James AC yn nodi bod Awdurdodau Cynllunio Lleol yn cael eu hannog i frwr ymlaen i ddatblygu Cynlluniau Datblygu Strategol. Mae'n aneglur p'un a oes angen i Gynlluniau Datblygu Strategol ymdrin â'r rhanbarth cyfan neu p'un a ddylent fod yn canolbwyntio ar sail is-ranbarthol, e.e. ardaloedd sydd wedi'u hadnabod fel Ardal Twf Cenedlaethol? Mae angen i hyn fod yn gliriach yn y Fframwaith. Mae Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi cael ei baratoi ar gyfer ardal Gwynedd a Môn a'r cynllun yma yw'r unig esiampl o gynllun ar y cyd yng Nghymru ar hyn o bryd. Mae'r cynllun yn un strategol ar gyfer yr isranbarth sydd wedi ystyried materion ar gyfer y ddwy sir ac effaith /materion cynllunio ehangach.

P17 - Cefnogi'r egwyddor o sicrhau fod Wrecsam a Glannau Dyfrdwy yn cael eu gefnogi, ond ddim yn cefnogi'r cysyniad mai yno dylid ffocysu twf economaidd, y darpariaeth o wasanaethau a chyfleusterau, trafndiaeth ac isadeiledd digidol, mae hyn yn bwsig ar gyfer y rhanbarth yn ei gyfanrwydd. .

P18 - Wrth ddatblygu'r polisi hwn, a yw nodau ac amcanion Cais Twf Gogledd Cymru wedi'u hystyried? Mae'r ffaith bod aneddiadau yn Ynys Môn wedi'u hepgor o'r arc twf yn awgrymu nad ydyw. Mae cynlluniau mawr wedi'u hamlinellu yng Nghais Twf Gogledd Cymru (e.e. Morlais), ar gyfer yr Ynys ac felly ystyrir y bydd

angen darparu tai a gwasanaethau allweddol fel yr amlinellir ym Mholisi 18 ar yr Ynys hefyd.

Nodir bod yr amcan canolog ar gyfer Rhanbarth Gogledd Cymru yn sefyll ar 19,400 o gartrefi ychwanegol hyd at 2038, gyda 51% o'r rhain yn dai fforddiadwy dros y 5 mlynedd nesaf. Nodir bod yr amcangyfrifon hyn yn darparu rhan o'r dystiolaeth a'r cyd-destun y gellir eu defnyddio fel sail i Ofynion Tai ar gyfer Cynllun Datblygu Strategol. Mae paragraff 4.2.6, Polisi Cynllunio Cymru (PCC) yn nodi y bydd y Rhagamcanion Tai, ynghyd â'r Asesiad Marchnad Tai Lleol a'r cynllun Llesiant ar gyfer ardal cynllun, yn llunio rhan sylfaenol o'r sail tystiolaeth ar gyfer cynlluniau datblygu; yn ogystal nodir y dylai'r rhain gael eu hystyried gyda thystiolaeth allweddol arall mewn perthynas â materion megis beth mae'r Cynllun yn ceisio'i gyflawni.

Nid yw'r cyfeiriad at 114000 o dai ychwanegol hyd at 2038 yn yr amcan canolog ar gyfer Cymru gyfan ar dudalen 30 mor glir o ran y bydd hyn yn rhan o'r lefel twf a ddisgwyllir dros gyfnod y FfDC. Mae adolygiad o'r gyfradd adeiladu yn y gorffennol a welwyd yn saith Awdurdod Cynllunio Gogledd Cymru yn datgelu cyfradd adeiladu flynyddol o oddeutu 1,700 o unedau fesul blwyddyn (gweler Atodiad 1). Byddai hyn gyfystyr â lefel twf o oddeutu 34,000 dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae'r ffigyrau diweddaraf o fewn cynlluniau datblygu mabwysiedig ar gyfer saith Awdurdod Cynllunio Gogledd Cymru yn nodi cyfradd adeiladu o oddeutu 2,340 uned fesul blwyddyn (gweler atodiad 2). Byddai hyn gyfystyr â lefel twf o oddeutu 46,800 dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae angen i'r Fframwaith fod yn gliriach o ran ystyr y ffigwr o 19,400 yn y FfDC ar gyfer rhanbarth Gogledd Cymru. Os yw hwn yn fan cychwyn, yna mae angen nodi hyn drwy gydol y ddogfen neu fel arall gallai gwrthwynebwyr sy'n ceisio cael lefel twf is ddefnyddio'r ffigwr hwn i wrthwynebu ffigyrau amgen yn y Cynllun Datblygu Strategol / Cynllun Datblygu Lleol. Nid yw'n glir beth yw'r sail dystiolaeth ar gyfer nifer y cartrefi ychwanegol y cyfeirir atynt ac awgrymir na ddarperir ffigwr oni bai ei fod yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn. Os oes angen "targed" angen tai yn rhanbarthol - a ddylai hyn esblygu trwy'r broses CDS?

P20 a P21

Mae'r ffaith bod polisi ar gyfer porthladd Caergybi, sy'n amlinellu ei bwysigrwydd fel porth strategol, yn cefnogi'r ddadl y dylid cynnwys Caergybi fel Canolfan o bwys rhanbarthol ymhellach, ac fe ddylid ei gynnwys ym Mholisi 18 hefyd fel ardal ar gyfer twf wedi'i reoli.

Beth am y trydydd Bont dros y Fenai, does dim cyferiad at hwn yn y ddogfen o gwbl, mae'r bod wedi bod yn destun i ymgynhoriad cyhoeddus a mae datganiad ar wefan y Llywodraeth awgrymmu dyddiad cychwyn o 2020/2021 a dyddiad gorffen o 2022/2023. Mae'r datganid hefyd yn amlinellu bod yr A55 yn 'bwysig yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol. Hon yw prif ffordd economaidd Gogledd Cymru ac mae'n rhan o lwybr yr Euro 22 ar y rhwydwaith ffyrdd ledled Ewrop' gan fod o yn ddatblygiad o awyddocad cenedlaethol ystyrid ei fod yn bwysig bod yn cyferiad yn y ddogfen. Mae'n bwysig cael gwell cysylltiadau rhwng gogledd a de Cymru, er mwyn uchafu cyfleoedd a sicrhau gwell mynediad i'r de-ddwyrain, ddim yn unig canolbwyntio ar cysylltiadau i Gogledd Gorrlewin Lloegr.

P22 Drwy'r polisi hwn, a yw'r FfDC yn hyrwyddo/ffafrio ynni adnewyddadwy dros ynni anadnewyddadwy? Os felly, sut mae hyn yn effeithio ar y cynigion ar gyfer Wylfa Newydd? Mae polisiâu yng Nghynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn sy'n ymwneud yn benodol â datblygiad yn Wylfa Newydd. A yw Polisi 22 yn ymwneud yn benodol â chynhyrchu ynni Niwclear / carbon isel? Os felly, dylai hyn fod yn glir yma, yn hytrach na defnyddio'r terminoleg cenedlaeth ynni anadnewyddadwy, er mwyn bod yn glir.

Mae Trawsfynydd yn cael ei gydnabod yn genedlaethol fel safle ar gyfer adweithyddion niwclear bychan ac fe ddylid newid y testun ym mharagraff 4 ar dudalen 54 er mwyn iddo adlewyrchu hyn.

Sylw i'r iaith Gymraeg:

Mae'n siomedig bod cyn lleied o sylw i'r iaith yn cael ei roi yn yr adrannau hyn, ac mai un frawddeg sydd yn cael ei hailadrodd sydd yna dan yr is-bennawd "Y Gymraeg".

Dylai'r Llywodraeth fod yn gosod gweledigaeth glir drwy'r ddogfen yma o'r hyn y disgwylir i awdurdodau lleol a chynlluniau rhanbarthol weithredu arno o safbwynt cynllunio a datblygu economaidd er mwyn cryfhau sefyllfa'r Gymraeg a chyfrannu at y miliwn o siaradwyr y maent wedi ei osod fel targed drwy Gymraeg 2050.

Mae'r ffaith nad yw nifer o'r polisiâu rhanbarthol yn cael eu nodi fel rhai sydd efo bwriad i wireddu'r canlyniad o greu "lleoedd lle mae'r Gymraeg yn ffynnu" ar y tabl ar dudalen 70 yn ddadlennol iawn.

Dylai'r Gymraeg fod yn ystyriaeth mewn unrhyw gynlluniau sydd yn ymwneud efo creu swyddi a ffyniant cymunedol.

Dylid bod yn ofalus hefyd nad yw'r iaith yn ymddangos mewn cysylltiad ac ardaloedd gwledig yn unig.

O safbwynt cynlluniau rhanbarthol y Gogledd, rhoddir pwyslais mawr ar ddatblygiadau yn ardal Wrecsam a'r Gogledd Orllewin, ac mae angen bod yn ofalus sut effaith mae hyn yn ei gael ar y Gymraeg gan fod cyd-destun gwahanol iawn i'r iaith yn gymunedol a chymdeithasol ar draws y Gogledd.

12. Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig

4.9 Fel rhan o'r broses ymgynghori, cynhaliwyd Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig er mwyn asesu effeithiau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol cynllun. Nododd yr adroddiad nifer o ddangosyddion monitro, gan gynnwys iechyd, cydraddoldebau, y Gymraeg, yr effaith ar gymunedau gwledig, hawliau plant, newid yn yr hinsawdd a datblygu economaidd.

- A oes gennych unrhyw sylwadau ar ganfyddiadau'r Adroddiad ar yr Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig? Nodwch unrhyw ddangosyddion monitro amgen eraill a fyddai'n atgyfnerthu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig, yn eich barn chi.

Noder fod asesiad o effaith y FfDC ar yr iaith Gymraeg wedi cael ei gynnwys o fewn Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig. Oherwydd pwysigrwydd yr iaith Gymraeg ar targed o gynyddu y nifer o siaradwyr i filiwn erbyn 2050 credir dylai'r FfDC gael ei gefnogi gan Asesiad Effaith ar yr iaith Gymraeg y tu allan i'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig.

13. Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

- 4.10 Fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r FfDC, cynhaliwyd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd. Diben proses yr Asesiad yw nodi ac asesu unrhyw 'effeithiau sylweddol' a gaiff y cynllun ar safleoedd megis Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig ar gyfer adar, a mynd i'r afael â nhw.
- A oes gennych unrhyw sylwadau ar yr Adroddiad ar yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd?

Dim Sylwadau

14. Y Gymraeg

- 4.11 Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r FfDC yn eu cael ar y Gymraeg, yn benodol o ran cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac o ran peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- Beth fyddai'r effeithiau yn eich barn chi? Sut y gellid cynyddu'r effeithiau cadarnhaol, neu liniaru'r effeithiau negyddol?

Mae hyn yn cael ei gyfarch yn rhai o'r cwestiynau blaenorol.

O ystyried bod datblygiad economaidd ac adfywiad cymunedol yn greiddiol i ffyniant ieithyddol, rydym yn hynod siomedig nad oes ystyriaeth ddigonol ar lefel genedlaethol i weld yn cael ei roi i'r effaith ar yr iaith Gymraeg nac ychwaith ar y cyfleoedd i gynyddu'r defnydd ar yr iaith Gymraeg yn y FfDC.

Mae'r FfDC yn ddogfen gynllunio hynod bwysig a'r iaith Gymraeg yn fater o bwysigrwydd cenedlaethol. Dylai dogfen ar lefel strategol fel hon gan y Llywodraeth fod yn dangos arweiniad ac yn gosod nodau uchelgeisiol ac yn gwthio yr awdurdodau a rhanbarthau i wneud mwy. Nid yw'n glir o gwbl o'r ddogfen hon beth mae'r Llywodraeth eisiau ei weld.

- 4.12 Eglurwch hefyd sut y gellid llunio neu newid y FfDC arfaethedig, yn eich barn chi, er mwyn sicrhau:
1. ei fod yn cael effeithiau cadarnhaol neu fwy o effeithiau cadarnhaol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg ac na chaiff yr iaith Gymraeg ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg

- II. nad yw'n cael effeithiau niweidiol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg nac ar drin yr iaith Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Rhaid i'r effaith a'r y Gymraeg a'r angen i ystyried sut mae cynlluniau yn gweithio o blaid y Gymraeg fod yn cael ei amlygu drwy'r ddogfen gyfan er mwyn sicrhau bod perthynas rhwng pob newid a pholisi yn y FfDC ag effaith bositif ar yr iaith a lles cymunedol. Nid yw'n gwneud synnwyr, er enghraifft, bod polisi 20 ar y siart ar dudalen 70-17 yn nodi perthynas gyda'r Gymraeg, ond nid polisi 21. Mae unrhyw gynlluniau sydd yn edrych ar symudoledd a manteision economaidd yn debygol o gael effaith ieithyddol.

Dylai mwy o lawer na 13 allan o'r 33 polisi fod yn anelu at gael canlyniadau sy'n arwain at ffyniant yr iaith Gymraeg.

Mae'n gwbl annerbyniol bod y llywodraeth yn ystyried na ddylid ceisio anelu i wireddu'r canlyniad gyda pholisïau sydd yn ymwneud efo Casnewydd a Blaenau'r Cymoedd. Nid yw hyn yn gosod disgwyliad i'r rhanbarthau ar gyfer yr ardaloedd hynny lle mae wir angen rhoi ystyriaeth strategol i'r Gymraeg. Sut ellir sôn am weithgarwch adfywio a gwella llesiant heb sôn hefyd am y Gymraeg? Efallai nad yw mwyafrif y boblogaeth yn yr ardaloedd hyn yn siaradwyr Cymraeg, ond nid yw hynny'n golygu nad oes anghenion llesiant yn gysylltiedig a'r Gymraeg yn bodoli.

Mae peryg gwahaniaethu yn erbyn y siaradwyr Cymraeg (h.y. effeithio ar eu hawl i ddefnyddio'r Gymraeg) a thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg os nad yw'r Gymraeg yn ystyriaeth greiddiol o unrhyw gynlluniau adfywio, llesiant, ac economaidd.

Dylai'r Llywodraeth ystyried yn ofalus eu rôl yn gosod y weledigaeth a'r uchelgais gywir, a gwneud newidiadau i'r Fframwaith sydd yn herio ac yn gwrthio pawb i weithredu ymhellach na'r hyn maent yn ei wneud ar hyn o bryd. Mae cynnwys y Gymraeg mewn un brawddeg fechan ym mhob rhanbarth, yn hytrach nag wedi treiddio drwy'r cynlluniau economaidd, yn rhoi gormod o le i ranbarthau ac awdurdodau esgeuluso'r cyfrifoldeb i weithio o blaid y Gymraeg.

Rhaid sicrhau nad yw'r Gymraeg ond yn flaenoriaeth yn yr ardaloedd hynny "lle mae'r Gymraeg yn iaith bob dydd" yn unig.

Mae geiriad Canlyniad 4 ar dudalen 20 yn wan a pherygl i'r Gymraeg gael ei phortredu fel rhywbeth hanesyddol (gweler geiriad tudalen 12) i'w warchod yn hytrach na chyfrwng cyfathrebu y dylid ei arddel a'i ddatblygu. Mae'r geiriad yn rhy amwys, a'r diffiniadau amrywiol o "iaith bob dydd" yn berygl o achosi diffyg gweithredu yn hytrach na symbylu datblygiad.

15. Sylwadau Pellach

- A oes unrhyw sylwadau pellach yr hoffech eu gwneud ar y FfDC, neu unrhyw gynigion amgen y dylem eu hystyried, yn eich barn chi?

Gweler Pwyntiau Cyffredinol gan y Cyngor isod

Rhan 2 Tudalen 12

Tudalen 12: Brawddeg olaf yn cyfeirio at y ffaith fod pobl yn y Gogledd-orllewin a'r Gorllewin yn parhau i fyw ei bywydau bob dydd yn y Gymraeg. Mae yna gymunedau ym mhob cwr o Gymru lle mae'r Gymraeg yn iaith fyw a ble fo'r

boblogaeth yn byw ei bywydau yn y Gymraeg. Credu y byddai'r paragraff hyn yn gallu cael ei ail-eirio.

- Croesawu'r cysyniad o sefydlu NDF fel dull o alinio ymdrechion i gynyddu ffyniant a lleihau gwahaniaethau ar draws ac o fewn rhanbarthau – ond angen eu ategu. Awgrymu'r angen am bwyslais pellach ar rôl yr NDF yn arf rhagweithiol i alluogi ddsbarthu twf (a ffyniant) a'r pwysigrwydd o sicrhau mai dyma'r flaenoriaeth ar gyfer gwariant cyhoeddus
- Croesawu'r cysyniad o sefydlu NDF, SDPs ac LDPs, ond nodi fod yn aneglur sut fydd datblygiad SDPs yn cael ei arwain a pwy / sut / pryd fydd rhaid ei baratoi
- Croesawu'r cyfeiriad at weithio ochr yn ochr â'r Regional Economic Development Plans ond nodi nad yw rhanbarthau ac ardaloedd lleol wedi cael mewnbwn i'r dogfennau hyd yn hyn ac fod angen bod yn eglur sut mae rhain am eistedd ochr yn ochr gyda'r strategaethau mae'r rhanbarthau yn eu paratoi (h.y. strategaeth BUEGC yn ein hachos ni)
- Nodi ansicrwydd ynglŷn â sut mae 3 rhanbarth Llywodraeth Cymru yn gweddu gyda'r 4 rhanbarth economaidd sydd wedi eu sefydlu gan Llywodraeth Lleol drwy law y City & Growth Deals (awgrymu y dylai Llywodraeth Cymru fabwysiadu'r un drefn)
- Nodi pwysigrwydd sicrhau fod aneddiadau (mawr a bach) yn lefydd cynaliadwy a dymunol i fyw a gweithio
- Awgrymu'r angen i gyfeirio at ynni carbon isel nid adnewyddadwy yn rhannau cyffredinol y ddogfen
- Oes angen pwyslais pellach at sicrhau ffyniant economaidd yn cadarnleoedd yr iaith (gan gofio fod yr ardaloedd hyn y tu allan i'r lleoliadau a awgrymir eu bod yn flaenoriaeth)
- Pan yn cyfeirio at gysylltedd digidol dylid cyfeirio at badneang, symudol a *rhyngrwyd* y *pethe* ymhob achos
- Tud. 14 – dylid cyfeirio at chwareli yn ogystal a glofeydd
- Fawr o gyfeiriad at gwledig yng nghyswllt Gogledd Cymru – hyn wedi ei gyfyngu at y Canolbarth...

16. A ydych yn...?

Rhoi eich ymateb personol eich hun	
Cyflwyno ymateb ar ran sefydliad	☒

Bydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu rhannu gyda Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac yn debygol o gael eu cyhoeddi, ar y rhyngrwyd neu mewn adroddiad. Os byddai'n well gennych i'ch ymateb gael ei gadw'n gyfrinachol, ticiwch yma	☐
--	--------------------------

ATODIADAU

ATODIAD 1 Cyfradd Datblygu Gorffennol ar gyfer Awdurdodau Cynllunio Gogledd Cymru

ATODIAD 2 Cyfradd Datblygu Gorffennol ar gyfer CDLI / CDU au sydd wedi'i Mabwysiadu yng Ngogledd Cymru

---

Atodiad 1 Cyfradd Datblygu Gorffennol ar gyfer Awdurdodau Cynllunio Gogledd Cymru

Awdurdod Cynllunio	JHLAS a Ddefnyddir	Cyfanswm o Unedau wedi Cwblhau	Unedau wedi'i Cwblhau yn Flynyddol
Ardal Cynllunio Ynys Môn a Gwynedd	2015 i 2019	2,140	428
Parc Cenedlaethol Eryri	2014 i 2018	152	30.4
Conwy	2014 i 2018	1,293	258.6
Sir Ddinbych	2015 i 2019	804	160.8
Sir Fflint	2014 i 2018	2,866	573.2
Wrecsam	2014 i 2017	977	244.25
CYFANSWM	-	8,232	1,695.25

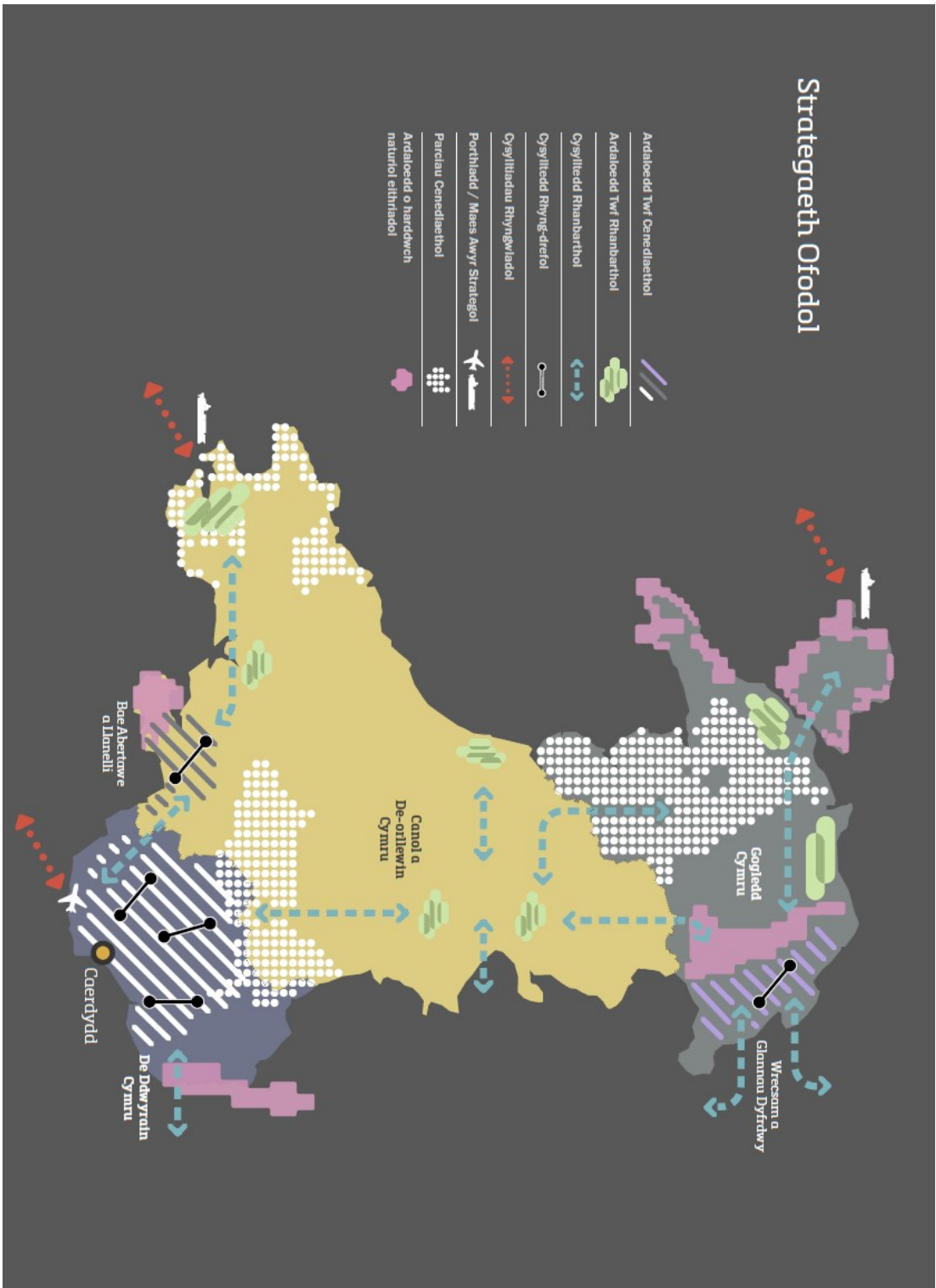

Atodiad 2 Cyfradd Datblygu Gorffennol ar gyfer CDLI / CDU au sydd wedi'i Mabwysiadu yng Ngogledd Cymru

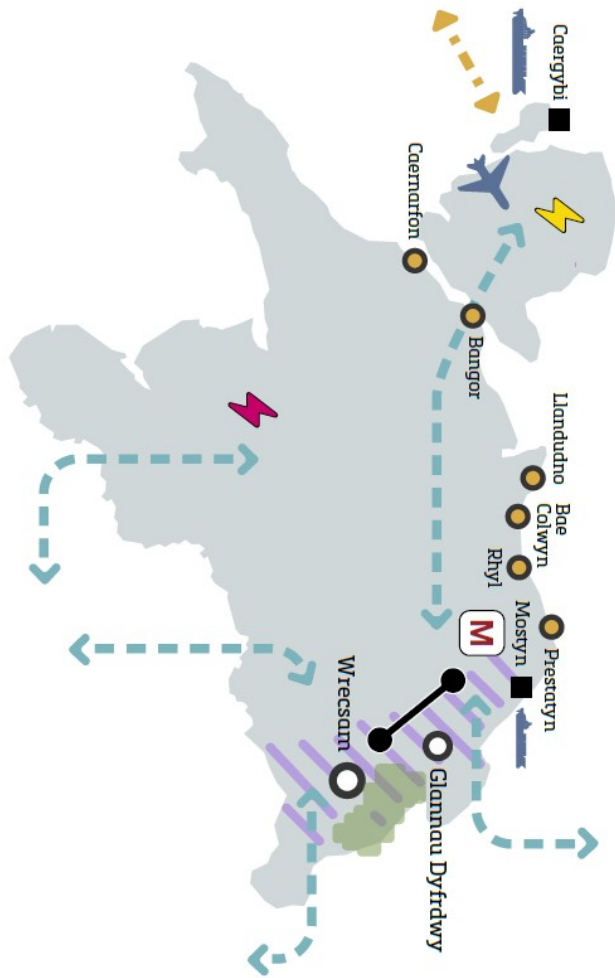
Awdurdod Cynllunio	Cynllun a Chyfnod	Lefel Twf Cyffredinol	Lefel Twf fesul Blwyddyn
Ardal Cynllunio Ynys Môn a Gwynedd	CDLI ar y Cyd 2011 i 2026	7,184	479
Conwy	CDLI 2007 i 2022	6,520	434.6
Sir Ddinbych	CDLI 2006 i 2021	7,500	500
Parc Cenedlaethol Eryri	CDLI 2016 i 2031	770	51.3
Sir Fflint	CDU 2000 i 2015	7,400	493.3
Wrecsam	CDU 1996 i 2011	5,775	385
CYFANSWM	-	35,149	2,343.2

Atodiad 2 – Map Strategaeth Ofodol

Atodiad 3 – Map Rhanbarth Y Gogledd Y

	Ardal Twf Cenedlaethol
	Cysylltiedd Rhanbarthol
	Cysylltiedd Rhyng-drefol
	Cysylltiadau Rhyngwladol
	Porthladdoedd
	Llein Las
	Mae Awyr Môn
	Canolfannau Twf Cenedlaethol
	Canolfannau Twf Rhanbarthol
	Ymys Ynni Môn
	Trawsfynydd
	Metro Gogledd Cymru

